

Mellanhedsskolans Likabehandlingsplan 2016-2017

Verksamhetsformer som omfattas av planen:
Grundsärskola år 1-9

Ansvarig för planen: Rektor
Planen gäller från 2016-11-07
Planen gäller till 2017-11-06

Innehållsförteckning

1. Inledning	s. 3
2. Vår vision	s. 4
3. Lagar	s. 4
4. Värdegrund året runt	s. 5
5. Delaktighet i vårt systematiska likabehandlingsarbete	s. 6
6. Utvärdering	s. 6
7. Främjande insatser	s. 7
8. Kartläggning	s. 10
9. Förebyggande åtgärder	s. 12
10. Rutiner för akuta situationer	s. 15
11. Definitioner	s. 18
12. Elevhälsoteamet	s. 19
13. Studieverkstaden Torup	s. 20
14. Krisgrupp	s. 20
15. Trygghetsteamet	s. 20
16. Lekpatrullen och rastverksamhet	s. 21
17. Våra elevråd	s. 21
15. Illustration av handlingsplan	s. 23

Omslagsbild ritad av elever i Trygghetsrådet 2014
Övriga bilder är egenskapade modeller, eller bilder
från clipart i Word.

Inledning

Alla som arbetar på Mellanhedsskolan skall verka för att skapa trygga miljöer där alla barn har möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar och behov. Denna likabehandlingsplan har till ändamål att främja barns lika rättigheter på skolan samt att motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Den 1 januari 2017 ändras bestämmelserna i diskrimineringslagen. De nya reglerna om aktiva åtgärder ställer exempelvis inte längre något krav på skrivandet av en årlig likabehandlingsplan. Emellertid ställer lagstiftningen krav på att utbildningsanordnaren ska dokumentera alla delar av arbetet löpande (kartlägga/undersöka, analysera, åtgärda och utvärdera). Tidigare skulle skolan varje år ta fram två nya planer, en likabehandlingsplan enligt diskrimineringslagen (3 kap. 16 § 2008:567) och en plan mot kränkande behandling enligt skollagen (6 kap. 8 § Skollagen 2010:800, SKOLFS 2012:10). Planerna kunde sammanföras till en, så länge innehållet uppfyller lagarnas krav. Vårt likabehandlingsarbete kommer även fortsättningsvis sammanställas i ett dokument. Vår plan ska innehålla en översikt över åtgärder som behövs för att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning.

I proposition 2005/06:38 betonas vikten av att ange en tydlig ansvarsfördelning mellan rektorn och personal. I samma proposition anförts även vikten av att planen görs känd i hela verksamheten för att den ska fungera som ett effektivt verktyg i det förebyggande arbetet.

Till dig som elev

Vi vill att du ska trivas på skolan tillsammans med vuxna och andra barn. Det viktigaste för dig i skolan är att du är trygg. Om någon är dum mot dig vill vi att du berättar för någon vuxen på skolan som du känner förtroende för. Du kan också berätta hemma och låta föräldrarna kontakta skolan.

Vi har också en minivariant av likabehandlingsplanen. Den är lättläst och vi tycker det är viktigt att du läser den tillsammans med din familj.

Läs den hemma!

Till dig som vårdnadshavare

Ta dig tid att läsa igenom likabehandlingsplanen och kom gärna med synpunkter. Om du misstänker att ditt eller någon annans barn blir utsatt för diskriminering, trakasserier eller andra former av kränkningar på skolan ber vi dig omgående kontakta skolans personal. Personalen kommer då att gå vidare med ärendet enligt skolans likabehandlingsplan för att se till att kränkningarna upphör.

Det kan vara svårt att ta till sig att ens eget barn kränker någon annan. Vi ber dig ändå att göra klart för ditt barn att du inte accepterar en sådan handling och att du ser mycket allvarligt på detta.

Denna plan är inget statiskt dokument utan en process. Demokratiskt förändringsarbete tar tid. Det är vår vision att planen blir ett viktigt led i att förverkliga FN:s barnkonvention i vårt sociala landskap på skolan.

Vår vision

Alla barn och vuxna skall kunna gå till Mellanhedsskolan och känna sig trygga och sedda. Alla barn skall ges möjlighet att utvecklas optimalt efter egna förutsättningar. När barnen och eleverna känner sig trygga i skolan påverkas även studieresultaten i positiv riktning.

Mellanhedsskolan skall vara fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Alla på skolan skall aktivt medverka till att verksamheten utformas i enlighet med grundläggande demokratiska värden.

Elevhälsoarbetet börjar inte i elevhälsans mottagningar utan ute i barnens vardagliga verksamhet. Vår vision är att möta våra elever på ett varmt, empatiskt och insiktsfullt sätt. Vi vill utveckla barnens emotionella förmåga.

Lagar

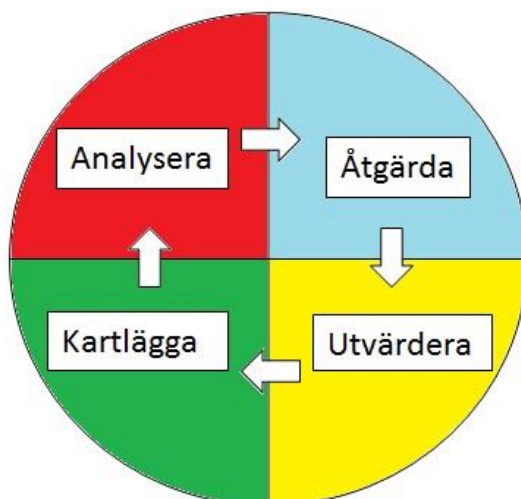
De olika regelverk som berörs i vår likabehandlingsplan är:

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skollagen (2010:800)
- Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot kränkande behandling. Från 1 januari 2017 gäller (2 §) att en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Förordning (2016:1011).
- Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, (SKOLFS 2012:10).

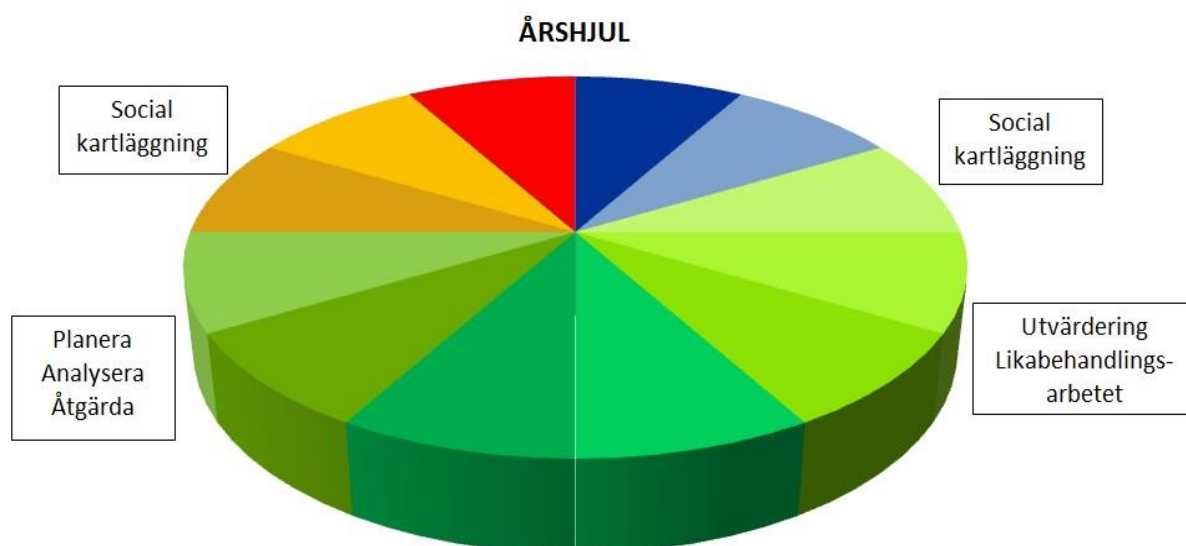
Diskrimineringsombudsmannen har tillsyn över diskrimineringslagen och Barn- och Elevombudsmannen har tillsyn över den del i skollagen som rör kränkande behandling.

Värdegrund året runt

Vår gemensamma värdegrund är inarbetad i vardagens rutiner och aktiviteter, men måste varje dag, månad och år upplevas, genomlysas, bearbetas och förvärvas. För att utveckla arbetet följer vi en cykelformad arbetsmodell som kan belysa årets planerings-, kartläggnings- och utvärderingsperioder, men även tydliggör dynamiken i vardagens arbete med att kartlägga/undersöka, analysera, åtgärda och utvärdera.

På organisationsnivå genomförs exempelvis sociala kartläggningar, analyser/planering och utvärderingar av likabehandlingsarbetet under speciella perioder under året, då samtliga elever och skolpersonal deltar.

Delaktighet i vårt systematiska likabehandlingsarbete

Elevernas delaktighet

Våra elever ska känna delaktighet i utformandet av en trygg miljö. Elevinflytandet i planens innehåll sker genom deltagande i vardagligt värdegrundsarbete, utvärderingar, förebyggande etiska diskussioner och aktiviteter i undervisning samt via elevrepresentation i våra elevråd.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare ska vara delaktiga i framtagandet av vår likabehandlingsplan enligt proposition 2005/06:38. På Mellanledningsskolan arbetar vi därför med att effektivisera dialogen med vårdnadshavare kring vårt värdegrundsarbete genom dialog via föräldramöten, utvecklingssamtal, klassombudsträffar, skolråd samt sociala aktivitetsdagar. Vårdnadshavare kan alltid vara aktiv part i denna verksamhet.

Personalens delaktighet

All personal är delaktiga i planens innehåll genom återkommande fortbildning, konferenser, arbetsplatsträffar och samverkansmöten kring vårt värdegrundsarbete. All personal i pedagogisk verksamhet är delaktig i återkommande psykosocial kartläggning och utvärdering och har löpande möjlighet att aktivt komma med förslag på förbättringsområden. All personal i pedagogisk verksamhet ska bedriva systematiskt värdegrundsarbete i elevgrupperna och är den viktigaste länken mellan plan och elev.

Förankring av planen

Enligt proposition 2005/06:38 ska likabehandlingsplanen förankras hos eleverna på ett sådant sätt att den levandegörs i praktiken. All personal har även ett ansvar för att planen levandegörs och lyfts fram och diskuteras vid föräldramöten. Planen ska implementeras i all undervisning på ett sådant sätt att den utgör en fond mot vilken all aktivitet sker.

Förankring av planen måste ske genom tydliggörande på elevens nivå. Eleverna har en miniversion av planen för att förenkla greppbarheten och känslan av sammanhang. Det kan behövas ytterligare kommunikationsstöd, bildstöd, AKK och språkliga översättningar.

Utvärdering

Enligt SFS (2006:1083) ska eleverna medverka i uppföljning av likabehandlingsarbetet. Eleverna är delaktiga i utvärderingar på vår skola i vardagligt värdegrundsarbete, kartläggningar, skattningar, förebyggande etiska

diskussioner och aktiviteter i undervisning samt genom elevrepresentation i elevråd

Främjande insatser

Främjande insatser handlar om grundläggande livsfilosofi i verksamheten och ska vara speglingar av diskrimineringsgrunderna, och på så sätt skapa förutsättningar för en trygg skolmiljö. Områden inom diskrimineringslagen som berörs av samtliga insatser: Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion, annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Vårt dagliga främjande insatser för att bygga upp ett tryggare socialt landskap vill vi ska bidra till att stärka elevernas förmåga att

- Hävda sin mening
- Kunna säga nej
- Fatta egna beslut
- Lösa problem konstruktivt
- Utveckla och stärka självkänslan
- Ta ansvar och visa respekt
- Utveckla empati
- Stärka sin självkänedom

Skola i nutiden - värdegrunden

Mål

Samtidens sociala stratifiering kräver att skolan idag blir en stark och tydlig integrativ motkraft. På Mellanhedsskolan är alla välkomna och all personal ska aktivt sträva efter en gemensam plattform där alla välkomnas oberoende av etnisk tillhörighet, kulturella uttryck, religiös identitet, könsidentitet funktionsnedsättning eller ålder. Alla ska kunna delta i våra gemensamma aktiviteter som ska vara utgå från en humanistisk och demokratisk anda.

Skolans värdegrund ligger i linje med det demokratiska samhällets byggstenar;

Värdegrunden omfattar

- människolivets okränkbarhet
- individens frihet och integritet
- alla människors lika värde
- jämställdhet mellan könen
- solidaritet mellan människor

Vi vill också främja insikten att skolan är ickekonfessionell. All undervisning är evidensbaserad och vilar på vetenskaplig grund. Vårt mål är att konkretisera skolans fortlöpande arbete med denna värdegrund och främja insatser för en positiv anda i skolan – en skola för alla.

Insats

All personal har ett ansvar för att värdegrunden levandegörs och att den lyfts fram vid föräldramöten. Planen ska implementeras i all undervisning på ett sådant sätt att den utgör en fond mot vilken all aktivitet sker.

Normkritiskt förhållningssätt*Mål*

Skolan som institution påverkas utifrån samtidens samhällsnormer. Därför måste vi skärskåda normalitetsnormer och maktstrukturer som skapar avvikande beteenden och åsikter. Normer har inget egenvärde i sig utan får tyngd utifrån etiskt innehåll och inkluderande effekt. Normer påverkar alltid vår människosyn och kan bidra till diskriminering.

Normkritisk reflexion handlar om att ompröva normalitetsideal. Det handlar om hur avvikelse i en miljö där vi söker konformitet kan leda till diskriminering. Reflekterar vi över diskrimineringsgrunderna så förstår vi att avvikelser kan stigmatisera elever.

Insats

Synliggöra positiva och negativa normer, samt ifrågasätta sociala tankemönster med diskriminerande effekter och negativa konsekvenser. Detta innebär bland annat att i undervisning vägleda eleverna i deras tolkning av världen utanför, samt vägleda i den interna dynamiken i skolmiljön. Läromedel och annat undervisningsmaterial bör granskas kritiskt före användandet.

Relationen mellan grundsärskola och grundskola*Mål*

Grundsärskolan står i relativt ny relation till Mellanhedens grundskoleenhet och vi arbetar integrativt på olika nivåer. Skolpersonal och elever önskar insatser och delar idéer på funktionell samverkan för att främja ömsesidig integration.

Insats

Vi ska arbeta integrativt på organisationsnivå genom delaktighet, inflytande och utveckling i befintligt elevhälsoteam, trygghetsteam, skolråd och elevråd. Utbyte mellan personalgrupper inom metodik och specialpedagogik vid exempelvis arbetsplatsträffar. Främja elevsamverkan, såsom inom estetiska ämnen, temaarbeten, lässtunder, musik- och sångstunder, studiebesök, fritids- och lovverksamhet. Främja integrativa aktiviteter och miljöer i vår rastverksamhet, med tydlig fokus på möjligheter, delaktighet och tillgänglighet.

Nyanlända*Mål*

Nyanlända elever i flyktsituation är en stor utmaning som skolan måste ta på allvar. Det kan vara svårt att urskilja vad som är ovana vid ett nytt språk, psykosocial ohälsa eller kanske en funktionsnedsättning. Därför är det mycket

viktigt att våra nyanlända elever med familjer får en tydlig känsla av sammanhang.

Insats

Detta gör vi med tydliga rutiner kring mottagande, introduktion, undervisning, uppföljning och utvärdering. Det krävs även en proaktiv inkludering i barnens sociala verklighet. Elevhälsan ska vara en aktiv part i mottagandet.

Tillgänglighet

Mål

Från 1 januari 2015 är bristande tillgänglighet en ny form av diskriminering. Det nya förbudet ska stärka och komplettera de lagar som redan finns om tillgänglighet. Förbudet ska bidra till att öka tillgängligheten i samhället så att människor med funktionsnedsättning kan delta på likvärdiga villkor. Bristande tillgänglighet är när en elev med en funktionsnedsättning missgynnas genom att skolan inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att eleven ska komma i en jämförbar situation med elever utan denna funktionsnedsättning. Med funktionsnedsättning menas allt från fysiologisk och medicinsk till neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

Insats

Medvetandegöra all personal om denna skärpta lag på så sätt att den alltid beaktas i bedömningen av extra anpassningar och särskilt stöd. Elevhälsan ska tydliggöra lagen i alla ärenden som kräver elevstöd, samt tydliggöra den i den återkommande utvärderingen av arbets- och lärmiljöerna. Ett exempel på bristande tillgänglighet är när vi inte tydliggör denna plan för elever i behov av exempelvis kommunikationsstöd.

Den integrativa processen

Mål

Vi ska främja dialogen mellan barn, föräldrar och skolpersonal. Stärka kommunikationen mellan skolan och vårdnadshavare för att främja känslan av delaktighet och påverkan. Genom dialog skapas en tryggare skolgång samt inger både personal och föräldrar med en insikt om att vi spelar på samma planhalva.

Stärka dialogen med våra elever, i arbetet med ett tydligt elevinflytande. Skolan ska främja barnens delaktighet i skapandet av deras framtid. Vi ska främja dialogen kring barnens trygghetsbehov, integritet och självständighet.

Insats

Insatsen handlar om gemensamma former för löpande informationsutbyte samt tydliggöra elevinflytandet. Alla pedagoger ska måna om dialog och ett värdigt bemötande och öppna upp för konstruktiv samverkan med vårdnadshavare. Rektor ska möjliggöra mötesformer kring gemensamma riktlinjer gällande föräldradiolog. I samråd med vårdnadshavare bestäms det hur föräldrainsformation ska se ut till exempel dags-, vecko-, eller månadsinformation.

Eleverna ska ges bättre förutsättningar att aktivt delta i förbättringsarbetet. Vi ska arbeta integrativt för att alla ska känna sig synliggjorda. Elevinflytande är inte ett mål, det är ett medel för lärande. Inläring och inflytande handlar om individens förmåga att delta i en praxisgemenskap. Lärande är socialt och sker i interaktion, exempelvis i elevaktiva processer i klassrummet.

Elever känner inflytande över sin livssituation och skoltillvaro genom orienterande vuxenstyrning, tillgång till information, känsla av sammanhang, hanterbart egenansvar och efterfrågad åsikt. Inflytandet handlar om allt mellan det formella gemensamma, såsom rutiner för elevråd, till det informella individuella, med exempelvis möjlighet till relationella samtal med ansvarig personal.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

På Mellanledningsskolan har vi utarbetat olika metoder för social kartläggning av elevgrupper. Det positiva resultatet hos de som frekvent använder sig av systematiska kartläggningsmetoder visar att metoderna är rätt väg att gå.

- Den vardagliga spontana kartläggningen i undervisningen genom observation och lyhörda samtalsformer.
- Vår expansiva rastverksamhet med högre personaltäthet och möjlighet till organiserad vuxenstyrd lek inbegriper möjlighet till vardaglig social kartläggning av mer fria aktiviteter.
- Organisatoriskt schemalagda systematiska kartläggningar två gånger per läsår, såsom sociometri och enkäter

Kartläggningen bör inte bara handla om hierarki och elevgruppernas marginalisering av enskilda, utan även en översyn av den egna organisationen på såväl individ-, grupp- och verksamhetsnivå. Verksamheten kan genom sin organisation, regler, gruppindelningar, schemaläggningar och andra inslag oavsiktligt medverka till att diskriminering uppstår. Rutiner och regler behöver därför normkritiskt ses över för att minimera risken för diskriminering.

Gemensamma organisatoriska kartläggningsmodeller samt de metoder som används mer spontant av pedagoger knutna till klasser och fritidshem;

Skolnivå

- Enkäter för åk 1-6

Gruppnivå (efter elevernas förmåga)

- Gruppdialoger kring etik, gruppövningar
- Sociometriska metoder (sociogram, kontaktbarometer, observation av utrymme och uppmärksamhet ur ett genusperspektiv, husmodellen)

Individnivå (efter elevernas förmåga)

- Individstärkande salutogena metoder
- Relationella samtal / mentorstid
- Ordinära utvecklingssamtal
- Intervjuer
- Empatistärkande uppdrag
- Lyhördhet för kommunikativa uttryck

Kartläggningar

- Åtgärdsprogram för barn med stödbehov
- Pedagogisk kartläggning av specialpedagog
- Elevhälsomöten för barn med stödbehov
- Klasskonferenser
- Hälsosamtal hos skolsköterska i år F, 2 och 4
- Pubertetssamtal hos skolsköterska
- Psykosocial kartläggning av kurator
- Utbyte med elevhälsoteamet

Hur involveras eleverna i kartläggning?

Alla barn ska involveras i systematiska kartläggningar enligt förordning SFS (2006:1083). Barnen involveras genom metoder som anges i planen, men även genom att deras utvärderingar tydliggör, bekräftar och förstärker vårt behov av deras aktiva deltagande.

Hur involveras personalen i kartläggning?

All personal har deltagit i konferenser och utvärderingar där kartläggningsmetoder skärskådats. Konstruktiv kritik och förslag på förbättringar har skärpt vår insikt om vikten av kontinuerlig kartläggning.

Resultat och analys

Resultaten från nämnda kartläggningsmetoder visar att vi sammantaget har en förhållandevis trygg skola läsåret 2016-2017. Vi har bra framgångsfaktorer såsom klassrumsklimat, rastverksamhet och konflikthantering.

Vi har tydliga utvecklingsområden, såsom normkritik, tillsyn av utrymmen inomhus och utsatthet genom mobilanvändning. Samtliga resultat har analyserats och förts in i målbeskrivningen för kommande läsårs främjande och förebyggande värdegrundsarbete.

Förebyggande åtgärder

Mål

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i skolmiljön. Enligt diskrimineringslagen och skollagen ska resultaten av våra utvärderingar och kartläggningar därför leda till slutsatser och åtgärder i syfte att förbättra det sociala landskapet i skolmiljön. Grundsärskolan ska under läsåret ha ett större utbyte med grundskolan och samarbeta utifrån elevernas förmåga och intresse.

Åtgärder

- Bibehållen rastverksamhet. Kartläggningar föranleder förbättringar i vuxentillsyn
- Fortbildning av personal på studiedagar kring åtgärdande arbete
- Likvärdiga rutiner kring föräldrdialog och löpande skolinformation
- Elevinflytande
- Normkritik

Elevsamtal

- Relationella samtalsformer
- Gruppdiskussioner
- Boksamtal i F-3 kring böcker om sociala relationer
- Värdegrundsrelaterade temadagar
- Sociala berättelser
- Ritprata

Föräldrdialog om värdegrund och likabehandling

- Vid klassombudsträffar
- Vid föräldramöten
- Vid skolråd
- Sociala aktivitetsdagar

Övningar

- EQ-övningar
- Gruppstärkande drama
- Värderingsövningar
- Massagesagor, Röris
- Empatiträning

Integrativ verksamhet

- Gemensamma temaarbeten
- Integrativa vuxenstyrda lekar under rast och på fritids
- Främja insikten att barn lär av varandra

Visualisera värdegrunden

- Barnen delaktiga i formandet av sin skolmiljö
- Personalen beaktar en estetisk, trygg och lugn närmiljö
- Skolan skapar en trivsamt utemiljö

- Bemötande

Vuxenstyrning

- Pedagoger bestämmer gruppindelningar i undervisning
- Pedagoger ska styra lagindelningar i idrott och vuxenledd lek
- Pedagoger ska sträva efter genomtänkta bestämda platser i klassrum och i matsal

Elevernas kartläggning visar på tydligt behov av individ- och gruppstärkande aktiviteter, dialog, emotionell träning och tydlig vuxenstyrning.

Relationell pedagogik

Mål

Personal i pedagogisk verksamhet ska undvika utanförskap och vilsenhet som kan härledas till brister i relationellt bemötande. Vi ska undvika attributionsfel när vi stöter på problem, det vill säga att vi tolkar ett beteende som enbart uttryck för personliga egenskaper hos en specifik elev när det även kan röra sig om miljömässiga faktorer.

Åtgärder

Det första steget i elevhälsoärenden är att skapa en relation till eleven, vilket även är en förutsättning för undervisning och formativ bedömning. Relationell pedagogik bygger på en helhetssyn där kunskap, omsorg och fostran integreras. Relationsbegreppet är centralt. Förtroendefulla, omsorgsfulla och kreativa relationer ses som grundläggande för barns och ungas lärande och utveckling.

Det relationella perspektivet handlar om att länka olika nivåer i vår kartläggning av det sociala landskapet. Vi kan aldrig förklara komplexa frågeställningar utifrån enskilda förklaringsmodeller, som konsekvenser av separata faktorer.

Det är därför viktigt att en kartläggning analyserar ett spektrum från individnivå till arbetsmiljö, gruppdynamik och organisationsfilosofi.

Elevhälsan ska därför tillsammans med skolledningen implementera relationell pedagogik i skolans likabehandlingsarbete, vid kommande fortbildningstillfälle. Skolledningen ska även möjliggöra översikt vid lärarnas schemaläggning så att mentorstid kan bli verklighet.

Lösningsfokuserad pedagogik

Mål

Skolans personal ska bli bättre på att fokusera på lösningar än på problem. Det är kontraproduktivt att lägga fokus på svårigheter, det är hämmande, skuldbeläggande och inbromsande. Det finns en kraft i att lyfta fram förmågor, styrkor, det som faktiskt fungerar. I känslan av oordning är det bara förmågor som går att bygga vidare på.

Åtgärder

Ursprungligen är lösningsfokuserat tänkande baserat på en terapeutisk samtalsmetod som till skillnad från alla andra modeller inte lägger fokus på

problem eller orsaker. Tvärtom ligger brännpunkten i att förstå och beskriva hur människan samverkar och interagerar med sin omedelbara omgivning. Den relationella pedagogiken förutsätter lösningsfokus, och skolans mest gångbara metoder vid konflikthantering bygger just på lösningsfokuserat tänkande.

Elevhälsan ska därför tillsammans med skolledningen implementera lösningsfokuserad pedagogik i skolans likabehandlingsarbete, vid kommande fortbildningstillfälle.

Rastverksamhet

Mål

Rasterna utgör ca 20 % av skoltiden och är en del av skolans verksamhet. Grundfilosofin är att barn ska närvara i de vuxnas arbete och de vuxna ska närvara i barnens lek. Trygghet i det sociala landskapet är en förutsättning för bra undervisningsklimat och inläring.

Åtgärder

I nuläget har skolan tre parallella verksamheter under rasterna; lekpatrullen, ordinarie rastvärdar samt trygghetsteamet. En förutsättning för att upptäcka kränkande behandling är att personal finns med på rasterna. Fri lek är inte alltid "fri" utan vi behöver medvetandegöra varandra om lekmönster som inbegriper utanförskap. Grundsärskolan har även egen personal ute i rastverksamheten.

Enligt skollagen och läroplanen är lek en väsentlig del i det aktiva lärandet. Skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen (Lgr 11, kap 1).

Samverkan

Mål

Grundsärskolan ska fortsätta samverka på många olika nivåer i relation till grundskolan samt med olika externa aktörer.

Åtgärder

Fortsätta befintlig extern samverkan med olika yrkeskategorier inom barn- och ungdomshabilitering och centralt resursteam, såsom logopedier, psykologer, sjukgymnaster och specialpedagoger.

Som framgång av Mellanhedsskolans främjande insatser, ska grundskolan och grundskolan arbeta integrativt på organisationsnivå genom delaktighet, inflytande och utveckling i befintligt elevhälsoteam, trygghetsteam, skolråd och elevråd. Det ska finnas förebyggande möterformer med grundskolans personal som möjliggör en gemensam värdegrund.

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det råder nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i vår skola. Vi har som målsättning att medvetandegöra all personal om tidiga tecken hos barn på försämrad hälsa och mående som kan vara förningar av utanförskap och kränkande behandling.

Elever berättar alltid, eller?

Det är ett missförstånd att tro att summan av utsatta elever består i de elever som har egen kraft, förmåga, förutsättningar och mod att träda fram och uppsöka vuxen. Tre faktorer är viktiga att hålla i minnet:

- Många barn lär sig strategier att hålla utsattheten hemlig
- En hel del utsatta barn tolkar inte verbala eller fysiska kränkningar som något onaturligt eller i strid med lagar, utan har normaliserat förövarens beteende
- En del barn kan inte kommunicera ut sina upplevelser, utan behöver kommunikations- eller språkstöd.

För att motverka kränkningar krävs att man som skolpersonal är uppmärksam på tecken som mycket väl kan tyda på utsatthet. Följande är exempel på hur dessa tecken kan se ut:

Tydliga tecken på att något är fel	Svårtolkade tecken
Någon/några gör sig lustiga på annans bekostnad	Orkeslöshet
Hög frånvaro	Okoncentration
Specifik frånvaro idrott	Motivationslöshet
Ensam i friare aktiviteter	Somatisering av oro; huvudvärk, magont
Söker närhet till vuxen	Affekt/våld

Ett av de viktigaste momenten inom skolan är den stund eleven fångas upp av trygg skolpersonal för relationell dialog, främjande anknytning, synliggörande av individen. Personalens samtal och reflektion är viktiga verktyg för att bearbeta de egna föreställningarna och skapa en positiv atmosfär präglad av omsorg och engagemang. Det är i relationen som förtrolighet skapas.

Rutiner

Skolans personal har enligt lag en skyldighet att agera så snart någon får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för kränkande behandling. Lagen utgår lite fyrkantigt från att barnet uppsöker vuxen eller att den vuxne råkar få syn på uppenbar kränkande behandling. Skolpersonal ska redan vid upplevd oro närma sig barnets sinnevärld och tala med rektor.

2011 började nya skollagen tillämpas. Det innebär bland annat att det i 6 kap.10 § har införts en förtydligande avseende personalens skyldighet att informera rektor och huvudmannen: ”Lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling är skyldiga att anmäla detta till rektorn. Rektor är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.”

Personal inom EHT som elever och föräldrar kan vända sig till

Kurator Petter Brage
070-962 77 30
petter.brage@malm.se

Skolsköterska Åsa Roxendal
073-146 74 48
asa.roxendal@malm.se

Gällande tidiga tecken på utsatthet så ska skolledningen möjliggöra dialog med kurator på arbetsplatsträff. Kuratorn är tillgänglig för individuell vägledning för både personal och vårdnadshavare när diffus oro uppstår kring elever.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

- 1) Skyndsam anmälan till rektor
 - 2) Samtal med inblandade barn och vårdnadshavare
 - 3) Dokumentation
- Fakta insamlas och dokumenteras av den personal som fått kännedom om kränkning. Anmälan görs direkt till rektor.
 - Anmälan kan initialt göras muntligt, men ska sammanställas skyndsamt på anmälningsblankett av personal med förstahandsinformation.
 - Anmälan samt rektors handlingsplan ska allsidigt belysa vad som inträffat och omfatta både den eller de som har utövat kränkningen och den som har blivit utsatt.
 - Rektor anmäler ärendet till grundskolenämnden, vilket inkluderar tänkt handlingsplan.
 - Elevhälsoteam är en del av rektors resurser i beslut om handlingsplan. Utredningen bör söka ta reda på och analysera orsakerna till den uppkomna situationen.
 - Rektor beslutar om arbetsfördelning och riskbedömning av den verksamhet i vilken kränkningen skett.
 - Personal, elever och vårdnadshavare kan alltid konsultera kurator och skolsköterska i dessa situationer.
 - Vårdnadshavare till de barn som är inblandade kontaktas som regel i anslutning till det inträffade.
 - Varje utredning delegerad till personal ska resultera i en uppföljning som ska komma rektor tillhanda
 - Vid varje enskilt fall görs en bedömning av hur allvarlig kränkningen är och om anmälan till andra myndigheter (socialtjänst, polis) bör göras

Se Illustration av handlingsplan.

Ibland uppstår situationer som en del av en större problematik där enskilda barn far riktigt illa. I 14 kap. 1 § i socialtjänstlagen (SoL 2001:453) finns en bestämmelse om att alla som arbetar inom skolan har en skyldighet att genast anmäla till socialtjänsten om de får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. De personer som har skyldighet att anmäla ska också lämna uppgifter som kan vara av betydelse under en utredning om barnets behov av skydd.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Om personal misstänks vara kränkande part utreder alltid rektor i dialog med myndighetsavdelning/huvudman utan delegering av åtgärder. Vid varje enskilt fall görs en bedömning av hur allvarlig kränkningen är och om anmälan till andra myndigheter (socialtjänst, polis) bör göras.

Rutiner för uppföljning

Rektors handlingsplan anger ansvarsfördelning, riskbedömning samt datum för uppföljning. Uppföljning görs av de som fått ansvar för handlingsplanen och tidsplanen sträcker sig i allmänhet från ett par veckor upp till flera månader beroende på hur allvarlig situationen är.

Anmälningsblanketter, handlingsplaner och incidentrapporter är inga offentliga handlingar under utredningens gång, utan adekvat information kan vårdnadshavare få av rektor vid förfrågan.

Rutiner för dokumentation

All personal knuten till det arbetslag i vilket det finns anmälda kränkningar har skyldighet att dokumentera löpande. All dokumentation ska kunna begäras in av rektor med kort varsel.

Ansvarsförhållande

En handlingsplan är alltid juridiskt sett rektors ansvar. Personalen ska följa rektors direktiv i en handlingsplan, vilken alltid innebär dialog med barn och föräldrar, preventiva åtgärder samt dokumentation. En handlingsplan kan även innebära omfördelning av resurser, omplaceringar, schemaöversikt samt förändrade arbetsrutiner.

Rektor har det övergripande ansvaret för att lagen följs. Rektor har också ansvar för att skolan arbetar aktivt för att motverka alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

All personal har ett ansvar för att vara goda förebilder och aktivt förebygga, motverka och åtgärda alla former av diskriminering och annan kränkande behandling, det vill säga känna till och följa vår likabehandlingsplan.

Definitioner

Diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Diskriminering kan till exempel ske genom skolans regler eller rutiner. Ett barn kan också bli diskriminerat om barnet blir särbehandlat på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Direkt och indirekt diskriminering

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Med direkt diskriminering menas att ett barn behandlas sämre än andra barn. Ett exempel kan vara när en pojke går före en flicka i kön till en skola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella skolan.

Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som till exempel på grund av kulturella eller medicinska skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

En elev med en funktionsnedsättning missgynnas genom att åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att eleven ska komma i en jämförbar situation med elever utan denna funktionsnedsättning. Funktionsnedsättning kan vara exempelvis fysiologisk (medicinsk) eller neuropsykiatrisk.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan exempelvis vara

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, osynliggörande)
- texter och bilder (teckningar, lappar, fotografier, sms, mms)

Trakasserier

är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna

Kränkande behandling

är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret. Både vuxna och barn kan göra sig skyldiga till trakasserier och kränkande behandling.

Sexuella trakasserier

Ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet

Instruktioner att diskriminera

Order eller instruktioner av arbetsledare/chef att diskriminera elev på ett sätt som avses ovan (Lag 2014:958).

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Befogade tillsägelser

En befogad tillrättavising av elev är aldrig en kränkning i lagens mening, även om barnet ifråga kan uppleva det som kränkande. Skolans personal har lagstöd i att tillrättavisa barn som i sitt beteende och attityd bryter mot skolans regler, och rektor kan utifrån skollagen agera med disciplinära åtgärder. Skolans personal har över tid tillsammans med eleverna utformat ordningsregler vilka vi alla uppfattar som rimliga förutsättningar för trivsel.

Elevhälsoteamet

Specialpedagog Gun Mitternacht
076-856 47 56
gun.mitternacht@malmo.se

Specialpedagog Annki P. Isaxon
076-854 11 49
annki.Isaxon@malmo.se

Specialpedagog Anette Hugosson
0708-63 35 20
anette.hugosson@malmo.se

Specialpedagog Helene Andersson
073-154 23 59
Helene.andersson@malmo.se

Skolsköterska Åsa Roxendal
073-146 74 48
asa.roxendal@malmo.se

Kurator Petter Brage
070-962 77 30
petter.brage@malmo.se

Rektor Slavica Drazic
070-988 20 96
slavica.drazic@malmo.se

Bitr. Rektor Leon Nawrot
070-834 68 32
leon.nawrot@malmo.se

Bitr. Rektor Lotta Maltesson
073-401 31 11
Annecharlotte.maltesson@malmo.se

Teamet arbetar med specialpedagogiskt, psykosocialt och medicinskt stöd och har möte en gång per vecka. Arbetet ska vara huvudsakligen proaktivt och hälsofrämjande. Elevstödjande insatser sker i samarbete med övrig skolpersonal, elever och med vårdnadshavare. Teamet samverkar med psykologer vid Innerstadens Psykologteam samt med skolläkare.

Studieverkstaden Torup

Verkstaden vänder sig till grundskoleelever och ska fungera som en fristad för skolans mest ömtåliga elever, elever i starkt behov av lugn miljö, minskad studietakt, anpassat schema, tydliggörande, i behov av pauser, i behov av kreativa skapande miljöer, alternativa uttrycksformer, högre personaltäthet etc. När en elev går in i särskilt stöd kan verkstaden vara *en del av* elevens studier, beroende på syfte, behov och mål.

Krisgrupp

Skolans krisgrupp utgörs av elevhälsoteamet. Gruppens uppgift är att i samband med kris ta hand om och stödja drabbade elever, anställda och andra berörda.

Samtliga inblandade i en kris ska få hjälp att bearbeta sina upplevelser. Åtgärder ska ta hänsyn till individuella behov utifrån diskrimineringsgrunderna. Gruppen reviderar skolans krisplan en gång per år, samt verkar för att all personal på skolan får kunskap om vår lokala plan.

Trygghetsteamet

Samarbetsforum mellan pedagoger i grundskolan och grundsärskolan, kurator, skolsköterska och skolledningen för främjande och förebyggande likabehandlingsarbete, av vilket rastverksamhet är en del. Teamet har representation från våra olika undervisningsmiljöer, fritidshem och rastverksamhet. Teamet träffas tre-fyra gånger per termin. Två personal i teamet är operativa under raster genom elevstödjande verksamhet.

Lekpatrullen och rastverksamhet

Personalen har västar för att vara synliga samt för att tydligt visa funktioner. Bilderna nedan visar västar för trygghetsteam, lekpatrullen och rastvärdar.

Gula västar - Rastvärdar som hjälper till med ordningen på skolgården, korridorer, trapphus och matsal

Röda västar - Trygghetsteam som i riktade uppdrag hjälper barn som är ensamma, oroliga eller i konflikt

Gröna västar – Lekpatrullen som erbjuder spel, lekar och har bollar och annat material elever kan låna

Lekpatrullen är en verksamhet som bygger på en vision om

- Trygghet genom vuxeninspirerade aktiviteter
- Elevinflytande
- Samarbete med föreningar

Enligt skollagen och läroplanen är lek en väsentlig del i det aktiva lärandet. Skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen (Lgr 11, kap 1). Därför planerar Lekpatrullen en varierad verksamhet veckovis och planeringen förmedlas via elevråd och en monitor utanför personalrummet.

All pedagogisk personal ingår i ett rastvärdsschema. Som rastvärd bär personalen en gul väst. Rastvärdar har koll på skolgårdens gränser, uppsöker korridorer och trapphus, och lokaliserar tillhåll för ensamma elever, eller grupper av elever som inte vill synas.

Våra elevråd

- Klassråd
- Stora elevrådet med klassrepresentation F-2 samt 3-6

Rutiner för elevråd

Elevråden är en viktig aspekt av elevinflytandet och råden ska följa given mall för dagordning. Elevråd är en grundläggande möjlighet för elever att ta del i och påverka utformningen av sin egen utbildning och skolmiljö. Enligt skollagen 4 kap, 9§ ska ”*Elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem*”. Elevråden utgör den formella gemensamma delen av elevinflytandets olika delar.

Tre aktiva ingredienser vid elevråd:

- Informationsflöde mellan elevråd, personalkonferenser och föräldraråd
- Arbets- och lekmiljön, både inomhus som utomhus
- Inflytandedialog; utvärdera delaktighet i undervisning

Det är alla elevers ansvar att aktivt delta i sitt eget klassråd. Varje klass har elevrepresentanter som förmedlar klassrådets synpunkter till stora elevrådet.

Elev som fått uppdraget att företräda klassens elever ska få den ledighet från skolarbetet som behövs för att utföra uppdraget. De ska också erbjudas kompensation under skoltid för den undervisning de går miste om på grund av uppdraget.

Rektor ansvarar för att det som tagits upp på elevråden förmedlas till APT, samt att återkoppling ges till eleverna. Varje möte protokollförs och läggs ut internt för all personal.

Illustration av handlingsplan vid kränkande behandling

